

CHŁOSTA-SIKORSKA, Agnieszka. *Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945 – 1947*. Kraków: Wydawnictwo LIBRON – Filip Lohner, 2016. 376 s. ISBN 978-83-65148-94-0.

Krakov, hlavné centrum Malopoľského vojvodstva, patrí v súčasnosti k jedným z najkrajších historických európskych miest. Mesto, ktoré bolo až do 16. storočia sídlom poľských kráľov, si prešlo počas svojho vývoja rôznymi etapami, pozitívnymi, no, bohužiaľ, aj tragickými. Za najtragickejšiu etapu môžeme jednoznačne označiť obdobie druhej svetovej vojny. Tá zanechala na obyvateľoch Krakova, ale aj celého Poľska, hlboké stopy.

S hrôzami vojny sa obyvatelia mesta, pochopiteľne, veľmi ťažko vyrovnávali a od prvých dní od oslobodenia Krakova úpenlivo očakávali zmeny a mali nádej v lepšiu budúcnosť. A práve vývoju Krakova v prvých troch rokoch slobody sa venuje vo svojej publikácii poľská historička Agnieszka Chłosta-Sikorska, ktorá pôsobí od roku 2009 na Inštitúte histórie a archívnictva Pedagogickej univerzity v Krakove. Agnieszka Chłosta-Sikorska, členka viacerých popredných poľských historických organizácií, v úvode svojej monografie s názvom *Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945 – 1947* (Krakov a jeho obyvatelia v rokoch 1945 – 1947), uviedla, že jej cieľom bolo v práci poukázať na kladné i negatívne zmeny, ktoré nastali v meste po skončení druhej svetovej vojny.

Monografia *Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945 – 1947* je rozčlenená na sedem kapitol, ďalej členených na menšie podkapitoly. V práci autorka charakterizuje každodenný život obyvateľov Krakova v rokoch 1945 – 1947, pričom jej pozornosť sa sústredila na také oblasti ako demografia, sociálna starostlivosť, samospráva, doprava, školstvo, kultúra, šport, ale aj napríklad otázky elektrifikácie i hygieny, a iné.

Z chronologického hľadiska monografia pojednáva o prvých troch povojnových rokoch, pričom ide o významné medzníky vývoja Krakova. Prvý, rok 1945, je rokom ukončenia nacistickej okupácie, oslobodenia Krakova a následného sformovania nového slobodného Poľska. Rok 1947, podľa slov autorky, zase symbolizuje koniec nádejí ďalšieho slobodného vývoja Krakova a upevnenie moci komunistami.

Medzinárodne uznávaná poľská historička Agnieszka Chłosta-Sikorska pri spracovaní tejto témy do podoby monografickej práce vychádzala predovšetkým z archívnych materiálov uložených v rôznych archívoch v Krakove, ako aj hlavnom meste Poľska – Varšave, dobovej tlače a odborných prác venujúcich sa histórii Krakova i celého Poľska. Obraz skúmanej problematiky dotvorila autorka tiež tým, že v monografii publikovala aj výpovede priamych účastníkov jednotlivých historických udalostí odohrávajúcich sa v meste, ktorého historické centrum je zapísané v zozname svetového dedičstva UNESCO.

Práca Agnieszky Chłosta-Sikorskej – *Kraków i jego mieszkańcy w latach 1945 – 1947* je určená nielen odbornej, ale aj širokej verejnosti, ktorá sa zaujíma o povojnovú históriu či regionálne dejiny.

Luciána Hoptová